

Gemensamt språk – samsyn Begreppskarta

Ekonomiskt bistånd (EB) – Rehabkoordinatorer (REKO)

Norrköpings kommun

Region Östergötland/östra länsdelen

FK

”Vi bedömer rätten till sjukpenning/sjukförsäkring”

”Vi har inga medel/egna rehabinsatser”

**ALLA GÖR RÄTT
ÄNDÅ BLIR DET FEL**

AF

”Vi gör en arbetsmarknadspolitisk bedömning”

”Vi kräver viss arbetsförmåga”

Kommun/EB-AM

”Vi bedömer rätten till ekonomiskt bistånd”

”Vi arbetar med social rehabilitering och fokus på arbetsförberedande insatser mot självförsörjning för invånare med försörjningsstöd ”

Region

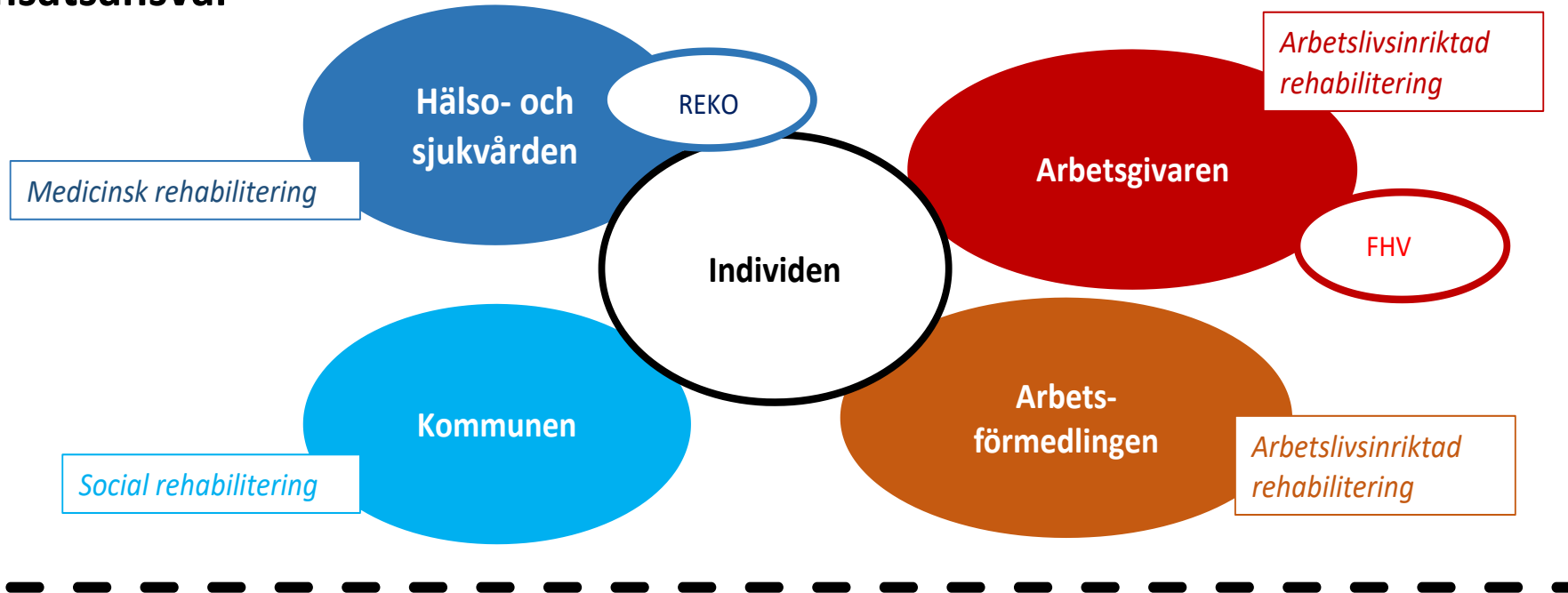
”Vi gör försäkringsmedicinska bedömningar”

”Vårt uppdrag är medicinsk rehabilitering”

Aktörerna har olika roller i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen

– en grundbild för förståelse av samverkan

Insatsansvar

Tillsyn och samordning

Gemensamt språk - Samsyn Begreppskarta

Alla myndigheter har sina begrepp/namn och definitioner.

När samma begrepp har olika definition hos olika myndigheter uppstår missförstånd och bidrar till att det som efterfrågas får fel återkoppling

OBS Öppna i visningsläge/bildspel, klicka sedan på valfri ruta för mer information

Intyg
Underlag
Utlåtande

Intyg, Utlåtande, Underlag

- Man brukar skilja på intyg och utlåtanden. Många gånger används olika begrepp felaktigt och då blir förfrågan och även svaret inte ändamålsenligt och användbart.
- Med **intyg** avses ett dokument som redogör för sakuppgifter. Begreppet **utlåtande** används när det handlar om **bedömningar** i något avseende. **Underlag** definieras som grund, vilar på, förankring.
- Det är viktigt när information i form av olika intyg/utlåtanden/underlag efterfrågas, att **syftet**, vad man vill veta/använda informationen till är tydligt uttryckt. Ställning behöver också tas till om informationen behöver inhämtas från myndighet ex vården eller om informationen kan styrkas från individen (egen journalkopia) eller samverkan på annat sätt samt om informationen efterfrågas för att stödja en individ vidare eller behövs som underlag för att bedöma rätt till tex ersättning/insats.

Medicinska underlag

Medicinskt underlag

Medicinskt underlag är ett samlingsnamn för *olika intyg och utlåtanden från vårdgivare*.

- Tex Läkarintyg om sjukpenning, läkarutlåtande om hälsotillstånd (sjukersättning, aktivitetsersättning) samt diverse intyg/underlag/blanketter för tex godman, körkort, läkemedels licenser mfl)
- Blanketter från olika myndigheter, baserat på *myndighetens behov* av inhämtande av information/underlag för att *bedöma rätt till* tex ersättning, insatser
- Det är viktigt när information i form av olika intyg/utlåtanden/underlag efterfrågas, att *syftet*, vad man vill veta/använda informationen till är tydligt uttryckt. Ställning behöver också tas till om informationen behöver inhämtas från myndighet ex vården eller om informationen *kan styrkas från individen (egen journalkopia)* eller *samverkan* på annat sätt samt om informationen efterfrågas för att stödja en individ vidare eller behövs som underlag för att bedöma rätt till tex ersättning/insats.

Intygande om sjukdom

Intygande av sjukdom

- Läkarintyg för sjukpenning "sjukintyg", Försäkringskassans blankett för bedömning av **rätten till sjukpenning**. Läkarens uppdrag är att göra försäkringsmedicinsk bedömning i förhållande till individens förmåga att utföra arbete. Läkarintyget är till för arbetsgivare och Försäkringskassan, för att kunna bedöma om individen har rätt till sjuklön och sjukpenning.
- Läkarutlåtande för aktivitets- eller sjukersättning, Försäkringskassans blankett för bedömning av **rätten till aktivitets- och sjukersättning**. Omfattande utlåtande från vården som bifogas ansökan om aktivitets-/sjukersättning. Innehåller uppgifter om diagnos, funktions- och aktivitetsbegränsningar men även genomförda behandlingsinsatser och prognos för framtiden.

Aktivitetserättning

Aktivitetsersättning

- Du kan få aktivitetsersättning om du är mellan 19 och 29 år och har en sjukdom eller en funktionsnedsättning som gör att du inte kan arbeta heltid under minst ett år. För att ansöka behövs ett läkarutlåtande från vården. Försäkringskassan beslutar.
- Du kan få aktivitetsersättning för förlängd skolgång eller vid nedsatt arbetsförmåga.

Under tiden med aktivitetsersättning kan du få stöd och hjälp med att kunna börja arbeta.

Mer info:

<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/funktionsnedsattning/aktivitetsersattning/aktivitetsersattning-vid-nedsatt-arbetsformaga-for-dig-under-30-ar>

Aktivitetsstöd

Aktivitetsstöd – eller utvecklingsersättning

- Kan erhållas vid deltagande i arbetsförmedlingens program, ex om man är arbetssökande, studerar eller startar företag.
Betalas ut av Försäkringskassan.

Mer info:

<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/arbetssokande/aktivitetsstod-eller-utvecklingsersattning-nar-du-deltar-i-arbetsformedlingens-program>

Sjukpenning

Sjukpenning

- Om du inte kan arbeta för att du är sjuk kan du få sjukpenning. De första två veckorna du är sjuk betalar oftast din arbetsgivare sjuklön till dig i stället för din vanliga lön. För att få sjuklön krävs det att din arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom. Det är din arbetsgivare som gör den bedömningen. Om du fortfarande är sjuk efter två veckor kan du ansöka om sjukpenning från Försäkringskassan.
Du kan få sjukpenning på 25 procent, 50 procent, 75 procent eller 100 procent.
- För sjukpenning krävs att du har en SGI (Sjukpenninggrundande inkomst) vilken baseras på din tidigare inkomst (senaste 6 månaderna från lön)
Du behöver också skydda din SGI för att behålla den, genom att tex vid arbetslöshet skriva in sig första arbetslösa dagen på AF.

Mer info:

<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/sok-pa-webbplatsen/#/?sokord=sjukpenning>

Sjukersättning

Sjukersättning

- är en ersättning du **kan ansöka** om från att du fyllt 19 men inte 66 år, och har **en sjukdom eller funktionsnedsättning** som gör att du **aldrig kommer att kunna arbeta** heltid. Reglerna är olika beroende på hur gammal du är. Ansökan om sjukersättning ska kompletteras med ett läkarutlåtande och **samtliga medicinska och rehabiliterande insatser ska vara uttömda**.

Mer info:

<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/sjuk/funktionsnedsattning-eller-langvarig-sjukdom/sjukersattning>

Fler vanliga
ersättningar FK

Fler vanliga ersättningar FK

- Föräldrapenning

[Föräldrapenning - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://forsakringskassan.se/foraldrapenning)

- Sjukpenning i särskilda fall

[Sjukpenning i särskilda fall - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://forsakringskassan.se/sjukpenning-i-sarskilda-fall)

- Bostadstillägg (tillägg vid sjuk- eller aktivitetsersättning)

[Bostadstillägg - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://forsakringskassan.se/bostadstillagg)

- Bostadsbidrag

[Bostadsbidrag till barnfamiljer - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://forsakringskassan.se/bostadsbidrag-till-barnfamiljer)

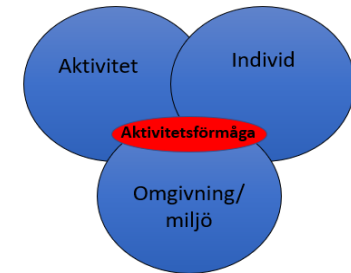
[Bostadsbidrag till unga \(under 29 år\) - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](https://forsakringskassan.se/bostadsbidrag-till-unga)

Aktivitet

Aktivitet och Aktivitetsförmåga

Aktivitet definieras som uppgifter eller handlingar som utförs av en individ, d.v.s. är allt vi gör, våra vardagliga aktiviteter.

- Aktivitet kategorisera i olika områden;
  - personlig omsorg (hygien, ta hand om oss själva, barn/djur)
  - hushållsaktiviteter (tex tvätta, städa, laga mat),
  - produktivitet (arbete, studier, vår försörjning) ,
  - fritidsaktivitet (intressen, social-samvaro) och
  - sömn

Aktivitetsförmåga

En aktivitet kan brytas ned i delmoment/uppgifter och olika moment i uppgiften kan kräva olika förmågor.

Aktivitetsförmåga definieras som resultatet av interaktionen mellan

- En individs personliga egenskaper (färdigheter/funktioner, vanor och vilja),
- Miljön personen befinner sig i och aktiviteten utförs i
- Aktivitetens utformning och krav (d.v.s. de krav som ställs på individen för att utföra aktiviteten på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt)

Funktionsförmåga

Funktionsförmåga

Funktionsförmågan är ett flerdimensionellt begrepp och brukar delas in i följande områden:

- **Fysisk** funktionsförmåga (muskelstyrka, uthållighet, kondition, rörlighet i leder, kontroll över kroppsställningar, funktioner i centrala nervsystemet, sinnesintryck-höra, mm)
- **Psykisk och Kognitiv** funktionsförmåga (förmåga att känna, uppleva, minne, inläring, koncentration, problemlösning, språk mm)
- **Social** funktionsförmåga (interaktion/relationer, kommunikation mm)

Arbetsförmåga

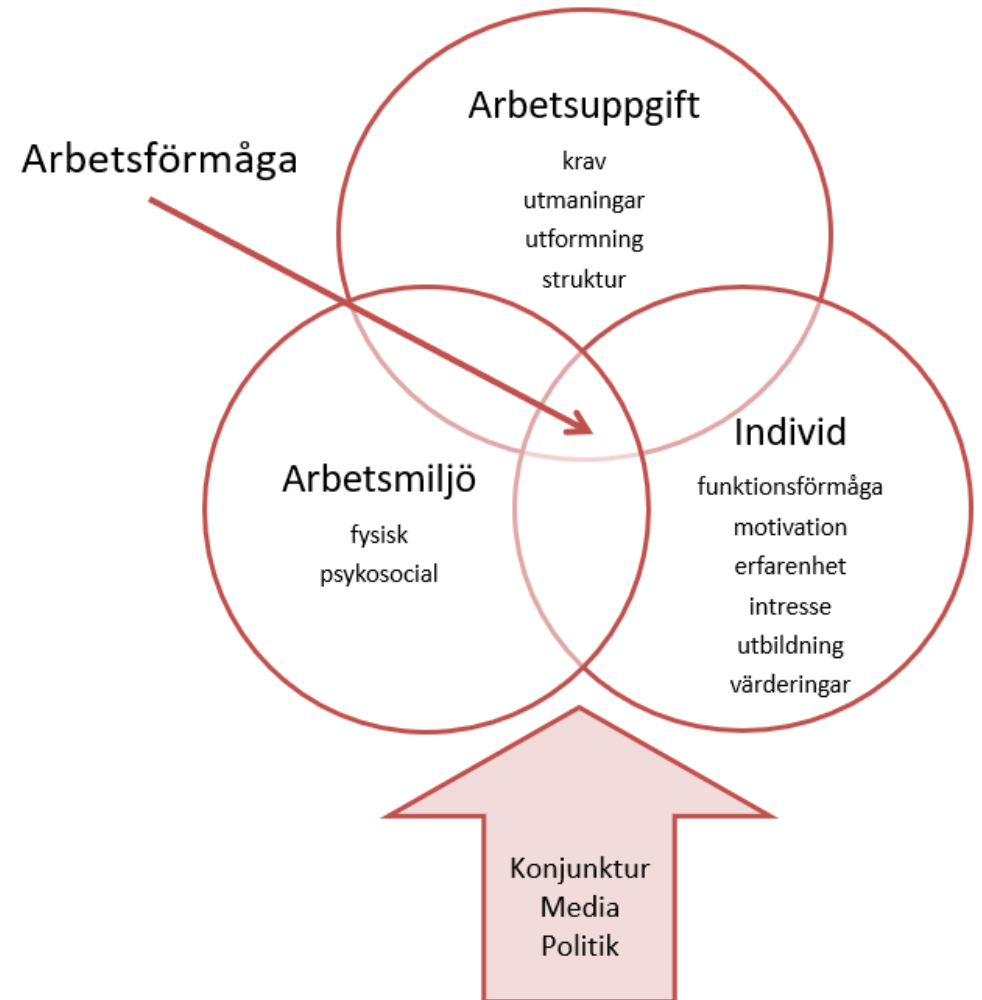

Arbetsförmåga

Det finns ingen tydlig definition av begreppet arbetsförmåga i lagstiftningen. Arbetsförmåga är ett **relativt begrepp** som varierar över tid.

Arbetsförmåga är olika relaterat till olika arbetsuppgifter, d.v.s. du kan ha arbetsförmåga i en arbetsuppgift men inte i en annan, beroende på:

- **vilka krav arbetsuppgiften ställer** (tungt lyft, repetitiva uppgifter, koncentration, kommunikation, kunskap mm)
- **vilka förmågor** (styrka, uthållighet, kunskap att förstå, kommunicera, hantera information, flexibilitet, förståelse mm) individen som utför arbetet har samt i
- **vilken miljö** (inne, ute, enskilt, tillsammans med andra mm) arbetsuppgiften utförs i.

Sysselsättning

Sysselsättning

Synonymer: meningsfull aktivitet, aktivitet, verksamhet, handling, syssla, arbete, anställning, yrke

Definieras mycket olika i olika sammanhang och hos olika myndigheter och kan innebära **mycket olika kravbild**.

Därmed mycket viktigt att förtydliga vad man avser när man använder begreppet.

- Vissa myndigheter definierar sysselsättning i **alla nivåer av aktivitet** medan andra skiljer och definierar utifrån arbetsförmåga eller begränsningar/daglig verksamhet.
- Det är framför allt när förmåga och krav är av värde att ta hänsyn till i sammanhanget som det blir viktigt med gemensam uppfattning vad man avser och pratar om.
- **Kommunen** menar ofta "daglig verksamhet" (kravlös, meningsfull syssla)
- **Försäkringskassan** efterfrågar i relation till vilken sysselsättning (nuvarande arbete, arbetssökande, studier eller föräldraledighet) som arbetsförmågan bedöms mot av läkaren.
Pratar man däremot med FK om sysselsättning relaterat till individens förmåga i en insats ser FK det snarast som kommunen, att individen inte har arbetsförmåga.
- **Vården** förhåller sig främst till aktivitet och försöker att anpassa begreppet i relation till vem som efterfrågar informationen (tex FK vid ansökan om sjukpenning (arbete), kommunen vid ansökan om daglig verksamhet) etc.
- **Arbetsförmedlingen** Erbjuder insatser till individer som har arbetsförmåga. Sysselsättnings begreppet används hos AF för tex yrke och arbete.

Anställningsbarhet

Anställningsbarhet

Definieras mycket olika i olika sammanhang och hos olika myndigheter och kan innebära mycket olika kravbild. Därmed mycket viktigt att förtydliga vad man avser när man använder begreppet.

Vad som krävs för att en individ ska vara anställningsbar kan variera till exempel i form av kompetens, arbetsförmåga, flexibilitet, utvecklingsförmåga och olika typer av personliga egenskaper. Kraven och förväntningarna på arbetsmarknaden varierar stort mellan olika yrken. En individ kan vara anställningsbar på en arbetsplats men kanske inte på en annan.

Modellen utgår från en helhetssyn på anställningsbarhet där fyra gruppfaktorer anses påverka individens möjlighet att få och behålla ett arbete.

Den första är individens arbetsförmåga, där det även ska tas hänsyn till individens fysiska och kognitiva förmåga samt om detta påverkas av en funktionsvariation.

Den andra är just grundläggande anställningsbarhet. Där inkluderas egenskaper som t.ex. förmåga till handlingskraft, självtillit, anpassningsbarhet och inte minst sociala färdigheter. Den tredje gruppen består av individens yrkeskompetenser och den fjärde arbetsmarknadens läge och struktur.

Dessa fyra gruppfaktorer är sammankopplade och förutsättningskapande för varandra. Till exempel räcker det i regel inte med ren yrkeskompetens för att klara av en arbetsuppgift, utan det kan också behövas vissa fysiska och/eller kognitiva förutsättningar sett till arbetsförmågan. Förutom yrkeskompetens och arbetsförmåga förväntas individen också visa upp grundläggande anställningsbarhet, t.ex. genom en viss grad av handlingskraft, för att arbetsgivaren ska bedöma att individen har kapacitet att agera, prestera och bete sig på ett sätt som bidrar till verksamhetens mål. Individens förutsättningar att få ett arbete och konkurrera på arbetsmarknaden påverkas också av arbetsmarknadsläget. [grundläggande anställningsbarhet ag3.pdf \(vinnova.se\)](#)

Vanliga medicinska
tillstånd och
förklaringar

Vanliga medicinska tillstånd och förklaringar

- I denna sammanställning har vi valt att fokusera på diagnoser som är vanligt förekommande men som i vardagligt tal kan vara svåra att förstå innebörden av och konsekvenser på funktions och aktivitetsförmåga.
- För att en patient ska kunna få rätt vård och behandling ställs en diagnos. Diagnosen fungerar då som utgångspunkt för fortsatta åtgärder.
- På 1177 kan du hitta fakta kring varje sjukdomstillstånd (klicka på sjukdomar och besvär)
- <https://www.1177.se/Ostergotland/>
- Försäkringsmedicinskt beslutsstöd ger vägledning och rekommendationer kring sjukskrivning
- <https://roi.socialstyrelsen.se/fmbsok>

Kontakta vården-
Patient

Kontakta vården- Patient

Vård brukar delas in i

- Öppen- och slutenvård samt
- Första linjens vård och specialistvård

Öppenvård- vårdcentral, mottagning

Slutenvård- avdelning/sjukhus

Första linjens vård innebär vårdcentral, som i första hand bedömer sjukdomar och tillstånd och sedan har möjlighet att remittera vidare till specialiserande vård.

Specialistvård- tex psykiatri, ortopedi, gynekologi, smärt & Rehab, medicin, kirurgi etc

Som Patient söker man i första hand via Vårdcentral som ofta nås via TeleQ, 1177, 1177-direkt

Specialistvård nås via remiss från tex vårdcentral, egenremiss (via 1177 tex)

[Så här väljer du mottagning för specialistvård i Östergötland – 1177](#)

Latinska sjukdomsbegrepp

Vanliga Latinska/sjukdomsbegrepp

- Lumbago Ryggskott
- Ischias Ryggvärk med nervpåverkan i ena eller båda benen
- Hypertoni Högt blodtryck
- Hypertyreos Överproduktiv sköldkörtelsjukdom (hormonell)
- Hypotyreos Underproduktiv sköldkörtelsjukdom (hormonell)
- Sepsis Blodförgiftning
- Diabetes Blodsockersjukdom, stöd funktion av produktion av insulin

SIP-möte

Samordnad individuell

Planering

SIP- Samordnad individuell plan

- **SIP uppkom med syftet att upprätta *vård- och omsorgsplanering*** främst i samband med utskrivning av patienter från slutna hälso- och sjukvård. Ytterligare andra myndigheter kan bjudas in/kallas vid behov. För mer info:
<https://skr.se/skr/integrationsocialomsorg/socialomsorg/aldre/sammanhallenvardomsorgaldre/samverkanvidutskrivningfransjukhus.13624.html>
- SIP används ibland utifrån behov av samverkan kring en individ när det finns flera parter, där ansvarsområden och gemensam planering av parallella insatser behöver klargöras och samordnas. En SIP bör föregås av ett flerparsmöte för att klargöra planering och eventuellt behov av SIP.
- Mer info i vårdhandboken och på 1177:
- <https://www.vardhandboken.se/arbetsatt-och-ansvar/samverkan-och-kommunikation/vardsamverkan/samordnad-individuell-plan-sip/>
- <https://www.1177.se/Ostergotland/sa-fungerar-varden/sa-samarbetar-vard-och-omsorg/sip---samordnad-individuell-plan/>

Avstämningsmöte- Försäkringskassan

Avstämningsmöte Försäkringskassan

I ett avstämningsmöte **utreder och bedömer** Försäkringskassan tillsammans med patienten dennes *medicinska tillstånd, arbetsförmåga och möjligheterna till eventuell rehabilitering*.

I ett avstämningsmöte deltar **patienten, Försäkringskassan och vårdgivaren**. Även andra aktörer kan delta, till exempel patientens arbetsgivare, Arbetsförmedlingen och anhöriga.

Under mötet diskuteras **patientens behov av rehabilitering** och vilka möjligheter som finns. Utifrån behoven och möjligheterna kan deltagarna planera vilka insatser som behövs för att patienten ska kunna arbeta igen. Det är oftast Försäkringskassan som kallar till ett avstämningsmöte.

Mer info:

<https://www.forsakringskassan.se/halso-och-sjukvarden/sjukdom-och-skada/arbetslivsinriktad-rehabilitering>

Flerpartsmöte

Flerpartsmöte

- Bokas vid behov där individen deltar för att klargöra frågor samt tydliggöra en gemensam planering.
- Flerpartsmöte bör alltid föregås av försök att klargöra frågor via telefon, se samverkanstruktur.

Koordineringsinsatser

Rehabkoordinatorer

Koordineringsinsatser - Rehabkoordinatorer

- Koordineringsinsatser ges till sjukskrivna patienter efter behov inom hälso- och sjukvårdens verksamheten och kan bestå av personligt stöd, intern samordning och extern samverkan.
- Syftet är att främja återgång till eller inträde i arbetslivet eller studier.
- Rehabkoordinatorns uppgift är att koordinera i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen mellan hälso-och sjukvården och de samverkansparter som är involverade i individens process för att återgå till arbete.
- Vården ska inte ägna sig åt social eller arbetslivsinriktad rehabilitering. Rehabkoordinatorns insatser är endast koordinerande – ej behandlande och därför kostnadsfria för patienten.
- Rehabkoordinatorer kan ha olika utbildningsbakgrund (ex. arbetsterapeut, sjuksköterska, undersköterska, administratör). Uppdragets omfattning varierar beroende på behov och prioriteringar på respektive klinik, vilket innebär att insatserna som erbjuds kan se olika ut.